

TÉREY JÁNOS

A hétfői körözüény*



Mikor leszáll a gép, rögtön Baláznak,
Szófkár öccsének telefonál.
Vera, az anyjuk, mondja, nem beteg, de –
„Beutalták az onkoci... az onkoc...
Az onkocitológiára...” „Pontosabban?”
„Nézd, azt állítja, megnagyobbodott
A nyirokmirigye.” „Szerinted?” „Én csak...
Annyi biztos, hogy vizsgálatra megy.
Reggel meg fogják szűrni a nyakát,
Sejtet vesznek, akad-e valami.” –
„Kizárható, hogy szimulál?” „Szerintem...”
Leteszi a telefont Mátrai.
Bűvös zörgés, ahogy bőröndje gördül
Ferihegy betonján. Kánikula
Telepszik a pályára, forr a lég,
Szúk, fojtó, levegőtlen július van.

Hétfőn belép a minisztériumba,
S átvág a titkárságon Mátrai.
Ellenőrzi az aznapi körözüényt
(Mert van még irodája, s van körözüény;
És ők szerkesztik, a protokollosztály).
Skultéti déli sajtótájékoztatója
Kelt némi kaján médiafigyelmet;
A minisztert nagyon nyugtalanítja
„A magyar-román partnerkapcsolatban
Fölgyülemlett feszültség”. Bejelenti:
„Nem adtak leszállási engedélyt
Vásárhelyen az államfői gépnek.”
Binder odasúgja Mátrainak:

* Részlet a *Protokoll* című verses elbeszéléséből

„Egyedül Európában, megható,
Budapestnek nincs különgépe...” „Persze,
Ez igazából katonai gép.”
„De nem nehézbombázó. Mit remegnek?”
„Alaki vagy tartalmi kifogás
Merült föl?” „kérdézi egy hírlapíró.
„Kérem, egy apró félrefordítás
Miatt nem tudott leszállni az Elnök.
Nos, »önkormányzatot« írtunk »tanács«
Helyett.” „A mód fura és pitiáner,
Megmosolyogtatóan pitiáner
Kifogás. Belekötnek bármibe”,
Háborog Kovács a beszéd után.
„Megtudhatnám, ki volt a fordító?”,
Kérdezi Skultéti, idegesen.
„Az államiak”, közli Mátrai.
„Fölvívom őket.” „Már telefonáltam.”

„»A látogatás rossz üzenetet küld«,
Nyilatkozta a nagykövetük.” „Éppen
A látogatás ellenzése küld
Lesújtó üzenetet.” „Komolyan
Azt hitték, ripsz-ropsz visszavesszük Erdélyt?
Forszírozzuk az autonómiát, vagy...”
„Urak, független székely tartományt
Föltételeztünk, Nagy-Romániában?”
Az államtitkár lép Mátrai mellé:
„Mikor végül autóval keltek át
A mieink a nagyromán határon,
Tagonként ellenőrizték a konvojt:
Az elnöki autó utasait!”
„Azonnal megy a jegyzék, odaáttra.
Bekéretjük a nagykövetüket
Éjjélre, mint ők húsz éve csinálták”,
Fontoskodik fojtott hangon Kovács;
Binder leinti: „Nem jó üzenet.”
„Ez, kérem, a partnerségi viszony
Megsértése, sőt, megtiprása. Sőt:
Ez barátságtalan fogadtatás –,
Dobol az asztalon Skultéti is.

*Skócia óta csöndes. Okulásul
Szolgált az eset, de most... – A románok!...
Mikor műveltünk akár csak hasonlót?”
„Véletlenül sincs semmi kölcsönösség”,
Zsörtöl a titkár, s így fordul Kovácshoz:
„Ön mit szól?” „Ennek fölbecsülhetetlen
Következményei lehetnek.” „Úgy van!
Kemény föllépést sürget ez a húzás”,
Ad nyomatékot szavának a titkár.*

*Meglehetősen sűrű ez a nap.
Kicsire zsugorodik Mátrai,
Begubózik rutinügyeibe.
„Huhh.” Teklával leltározásba kezd
Négytől. „Megőrzendő archívumunkban
Csak egy példányban a tartalmi program,
Cím- és ajándéklista, ültetésrend,
A megrendelőlevél és a számlák...”
A raktárpolcra hajtja homlokát.
„További ügyintézését nem igényel.
A dosszié megtelt, lezárható”,
Sóhajt Tekla. Mátrai hallja a
Vészcsengőt. Elgémberegett az ujja,
Mint januárban utoljára. „Hoppá.”
Fölhívna az anyját. Hívna akárkit,
De mindene úgy elnehezedett, hogy
Tárcsázni sem tud. Görcs állt a kezébe,
S a hüvelykujja teljesen merev.
Tekla részvétellel nézi. „Mit segítek?”
„Van fejfájás-csillapítója?” „Persze.”
Az anyja pedig kikapcsolva éppen.
– Csöppet összetorlódtak az ügyek...
Fölöttünk a fekete firmamentum.
Az Isten irgalmazzon minekünk –,
Mormolja Mátrai az új fohászat.*

*Az ujjtorna hatásos. De utána
Azt érzi, szörnyen szúr a bal szeme.
A mosdóbeli, maszatos tükörben
Bepillant fölvont szemhéja alá,*

De minden tiszta, nincsen idegen test.
 Táncol egy ideg a szeme alatt,
 Csak apró tikk, de bosszantó azért;
 Sok hete nem volt szerencséje hozzá,
 Május és Ferihegy mosdója óta.
 Az átriumban újra csak Kovács,
 Flegmán odaköszön Mátrainak.
 Mátrai megtorpan. Tisztázni kéne
 Ezt-azt, de nem most. Görcsöl Mátrai,
 Hunyorog, grimaszol. Kovács kíváncsi:
 „Nem tudod, mi van a **Foreign Affairsszel?**”
 „Jegyzék nem jött... Kaptunk egy telefont
 Hogy Skócia, úgy tudják, egyelőre
 Nagy-Britannia része. Futurista
 Beszéd hangzott el Edinburgh-ban...” „Úgy?”,
 Csap le Kovács. Lehalkítja a hangját
 Mátrai: „Mondd, kérlek, te érted ezt?
 Karcsúsodik a diplomácia,
 Követségeket kénytelen bezárni
 A Külügy, egyre-másra...” „Mire gondolsz?”
 „Hogy nemsokára nyílik Betlehem!
 Hogy Edinburgh-ban éppen most nyitottunk
 Egy vadonatúj konzulátust!” „Örvendj
 Minden expanzióknak!... Sajna, hallom,
 Hogy sikerült a fogadás.” „Na, hogy?”
 „Bénán.” „Az én bűnöm?” „Akkor kié? –,
 Kérdi Kovács, és hozzát teszi: – Nyitnunk
 Muszáj. S miniszterünket megítélni
 Nem az én dolgom.” „Jó vagy és lojális,
 Tudod, hogy nincsen különvélemény”,
 Dúdolja idegesen Mátrai.
 Kovács Mátrai bal szemére pillant:
 „Te ilyenkor mit is csinálsz?” „Milyenkor?”
 „Figyeltelek. Te hunyorogsz.” „Na és?”
 Kovács morcosan elhúzza a száját.
 „Nem akarom átvenni.” „Hát ne vedd.”
 „Tudod, nem akarom, hogy rám ragadjon.”
 „Hát akkor ne akard”, szól Mátrai.
 – Bár apróságról van szó, ez beszólás.
 Hogy lehet ilyen szemtelen Kovács?

Mivel szolgált rá? Rejtély, buta rejtély.
A beosztottam, vagy mi a fene –,
Gondolja Mátrai, távolodóban.
A helyettese! Hogy merészeli?
Sosem látott ilyen pimasz helyettest.
– Beszölt Blankára, az italra szintén;
Ő, ő a túlköltekezés barátja,
S milyen makacsul sulykolja a témát...
Nagyon fájhat neki, hogy mi utaztunk. –
Kovács búcsúzik. Varázslatos érzés
Az ellenlábásával parolázni,
Gondolja büszkén, szinte győztesen.

Szemben vele a fázó Mátrai.
Kettőt lát Teklából, kettőt Kovácsból.
Szédül, csöngéshangot hallucinál,
S mikor megnézi: üres a kijelző.
Remeg a gyomra, hányingere van.
Megint a mosdó, kikerülhetetlen.
Kiadja pár löketben az ebédjét,
És megkönnyebbül néhány perc alatt.
Este autóval tart hazafelé.
Mikor a benzinkútnál besorol,
Balázs telefonál. Őt fölveszi.
„Valamit elszúrtak... Tapintatos légy
Verával.” „Rendben”, mondja Mátrai.
Nem jelzi, hogy nincs sokkal jobban ő sem.
Az anyját hívja újra, és kicsöng.
„Ma mehetek?” „Gyere.” És ott van este
A Balzacban, sötétedés után,
Mert alig talált parkolóhelyet.
Mielőtt átlépné a küszöböt,
Fölsóhajt. Előkészíti az arcát;
Fogalmazza a nyájas mondatot,
Amit Verocska hallani szeretne.
– Ha rosszul néz ki, döbrentnek ne lásson.
A helyzetemről nem fogok beszélni.
Politikáról sem, és semmi színház:
Az fölizgatná. – Nyitva áll az ajtó.
Becsukja maga mögött, nesztelen.

Idegesen tördeli a kezét,
 Nem a betegágy: a fotel előtt,
 Amelyben Vera ül. Mátrai puff,
 Mit is tehetne. Vera remekül fest,
 A homloka sima, olümposzi.
 Karba tett kézzel néz a fiát.
 Tükörtiszta tekintet. Szinte jókedv.
 Nincs mit sajnálni. Nincs mit ünnepelni.
 „Kérlek szépen, bénáztak, nem találták
 El, amit akartak, töketlenek; de
 Telibe kapták a hajszálerem.
 Tényleg ne aggódj, édes kisfiam.
 Ez sem visz el”, suttog bizakodóan,
 Nem mint máskor: ádáz-cinikusan.
 Erős a hangja, ez is föltűnő.
 Vészjósló Vera, így hívja magában:
 A vészjósló Verocska. Mátrai
 Leteszi a csokrot és a gyümölcsöt,
 Amit hozott. Vera csak odapillant
 Az éjjeliszekrényre. S a plafonra
 Szögezi rögvést a tekintetét.

Egy forró kedd a minisztériumban.
 „A románokkal nincs megegyezés.
 Fájlalják azt a félrefordítást, na”,
 Mondja Binder. „Ja, fájlalják – de sportból.”
 Tekla délben megáll az asztalánál.
 „Miniszter úr... Miniszter úr szeretne...”
 „Hm?” „Majd beszélni szeretne magával.”
 Skultéti bekérette délutánra.
 „Sietek. Miről van szó pontosan?”
 „A követekről.”

Pakol Mátrai,
 S egy óra múlva Skultéti előtt áll.
 „Hogy van az édesanyja?” „Javulóban.”
 „Bizakodjunk, Ágoston.” „Köszönöm...
 Igen?” „A súlyponti nagykövetek
 Aggódnak értünk, tudja. Azt üzenték,
 Világosabb viszonyokat kívánnak
 A kormánytól.” „Ez érthető, uram.”

„Na persze, nem a kormányt kritizálják:
Pártokat, független csoportokat.
A médiát, a közszolgáltatást!
A közlekedés.... A leépítések...
A fő befektetőik aggodalmát
Átláthatatlan megnyilvánulások
Váltották ki, főként a gazdaságban...
Hangsúly: a korrupció elleni
Föllépés legyen a legfontosabb.”
„A találkozó előkészületben,
A kormányfői. Péntek, Parlament,
Nándorfehérvári terem?” „Igen.”
„Megyek.” „Várjon, még volna valami.”
Skultéti zord. „Van valami gubanc
Ezen az osztályon. Hallom, van itt egy
Irigye.” „Tessék?” „Nos, nem szeretik
Egymást Kováccsal? Ágoston, harag van?... –
Mindketten kihagynak egy ütemet.
– Mondja, maga nehezményezte, hogy
Új házakat nyitunk?” „Hogy én? – Megáll
A levegő közöttük. – Én csak azt,
Hogy költségmegtörítés évadában
Nyitunk. Páran szkeptikusak vagyunk.”
Elszégyleti magát. Mért mondta: „páran”?
De mindegy, mert Skultéti ügyis éber:
„Maga és Binder... Páran, persze, bízunk.
Szíve joga a kétely, szabad ember;
De hogy jön ahhoz, Ágoston fiam,
Hogy fölülbíráljon minket vagy engem? –
Skultéti most megcsillogtatja legszebb
Aranytekintetét. – Ágostonom,
Maga fáradt, de tudom, hogy velünk van.
A költségről sűrűn egyeztetünk:
A Külföld biztos nem fog csődbe jutni.”
„Én csak...” „Menjen.” Odakint már világos,
Kovács nem csak gonoszul csipkelődik,
Hanem célzatosan kijátssza néhány
Kollégáját a miniszterük ellen.
Most már látja Kovácsot lakkozás
Nélkül, álarc-levetve, csupaszon.

– Egy harmincéves taknyos. Döbbenet,
 Nemcsak piszkál, de árulkodik is!
 Így viselkedni szörnyen férfiatlan –,
 Gondolja szomorúan Mátrai.
 Átmegy a hallon, ős parketta reccsen
 Cipője alatt. Szemben áll a súlyos
 És sokfiókos tabernákulum:
 Mint egy nagybácsi, szakasztott olyan;
 Meg egy intarziás, finom komód,
 Unokaöcsi minőségben áll itt:
 Tikkadtan megsimítja mind a kettőt,
 Halott, főúri ismerőseit.
 Kilép a fényben úszó folyosóra.

– Kiestem Skultéti kegyeiből?
 Ez volt tehát az utolsó körözüvény,
 Mely kezeimen átment? És ha mégsem?
 Itt az átadás-átvétel lidérce? –,
 Merül sötét álmába Mátrai.
 Binder belép, leül az asztalához.
 „Mondd csak, sikerült mindent megbeszélni
 Skultétivel?” „Úgy érzem, nem eléggé.”
 „Tehát, Ágoston?”, kérdi Binder. „Ő a
 Potenciális utódom: Kovács.
 Ízlelgessük a nevét és a rangját:
 Kovács, főosztályvezető.” „Na neeee!”
 Bújik ki a szelíd Binder önmagából.
 „Lassan lejár a három pesti évem;
 Előbb-utóbb külföldre küldenek, nem?
 De neki ennyi sajnós nem elég:
 Örökre ki akar utálni innét.”
 „Az nem fog menni. Tudd, vigyáznak itt rád;
 És a helyedre mégse álljon ő.
 Ugyan, kérem. Kovács, Békásmegyerről?
**Bullshit degrees on University
 Of No Name**”, legyint félelmére Binder.
 „Miért, mit végzett?” „Hát, kérlek alássan,
 Valami jó sulit Minnesotában.
 Álljon vigyázzba, ha veled beszél,
 Aki Oxfordban...” „Két évet csupán.”

„Tehetséges...” „Ja, a hátad mögött.”
 „Bemárt a főnöknél akárméért.”
 „Ez már ilyen, az egy tál lencse-effekt.”
 (– Egy intelligens ellenség varázsa
 Csizsol minket, épít és inspirál –,
 Gondolta régen. Ám most szigorúbb,
 Ma sértődésre hajlik Mátrai.)
 „Ez a feltörekvő pincérfiú-
 Fazon? Vajon mit képzelsz magáról?
 Hadd higgye csak, hogy övé a világ”,
 Nyugtatja Binder. „Újévig te vagy
 Főosztályvezető.” „S aztán... ki tudja?
 Búcsúzzam, koktélparti-nagyüzem?
 Távolodom, aperitif, digestif?
 Már Isten veled, spanyol etikett? Nincs
 Több pukedli a királynők előtt?
Pour prendre congé... Mit mondjak búcsúzóul?
 Jaj, hiányozni fogtok, kakadu
 Nagykövetek, papagáj ügyvivők!”,
 Simítja meg az asztalt Mátrai.
 Kiesett Skultéti kegyeiből?
 Még nem lejátszott meccs, dehogy, korántsem;
 És közben tudja, hogy nincs egyedül:
 Binder mellette; bár Skultéti rejtély...
 Binder vigyáz rá, bárhogyan lép a főnök.
 Folynak még az életgyakorlatok.

Munka végén ezúttal délnek indul.
 Kockás abroszos helyen vacsorázik,
 S megalázóan nagy borralalót ad.
 Alkonyatkor nincs kedve hazamenni,
 Sok csillámló látnivaló akad
 Ezen a szeles, júliusi estén.
 A fölbontott rakpart. A büszke Lánchíd.
 Szélirány szerint mozgó, színes szemcsés
 Ikonokkal ékes üveglamellák
 Egy újdonsült hotel homlokzatán
 (A hullámmzó üvegtáblákra festve
 Fodros, villódzó víztükör; s a habban
 Pikkelysor mozdul, halacsák cikáznak,

S óriás bűvár szeldeli a hínárt).
 Az áramlásba bámul Mátrai,
 És elszédül, amint elnézi hosszan
 Ezt a villódzó épületköpenyt,
 Amelynek mozgásban van minden íze
 Száz függőleges fémtengely körül.
 – Minimálból nem látni gazdagabbat!
 Állandó próba, hogy a véglegesség
 Tökélye, tiszta kristályszerkezet
 Rajzolódjék ki a ház homlokán. –
 Továbbhajt a kocsi, délre gördül,
 A Gellért szállón túl, s túl a Szabadság-
 Híd kivilágított korlátjain,
 Míg nem fekvőrendőrhöz érkezik,
 Megdöccen, elbizonytalan'... Lelassít.
 „Huhh... „ Émelyeg. Úgy dönt, fékez, kiszáll.
 – Utálatos szédülni a volánnál. –

Kiszáll az autójából. Odalép a
 Múgyetem elé. Nézegeti
 A lépcső zászlórúdjai előtt
 A főhomlokzat négy nagy női szobrát,
 A fegyelmezett hajfonataikkal;
 A mérnökség istennőit csodálja,
 Trónuson ülő, nagy hatalmú nőket,
 Akikben van valami birodalmi
 Vonás, bár csöppet sem drabálisak.
 – Ó, négy nővér, ó, négy felügyelőnő!
 Ő a Vegyészet, ő az Építészet,
 És ő itt a Mérnöki Tudomány,
 S jobboldalt... ő a Gépészet, a legszebb
 Műszaki fejedelemné közöttük,
 A súlyos fogaskerékkel kezében. –
 „Jól jegyezd meg, mindegyik: másolat.”
 Vera mesélte még gyerekkorában
 – „Ez is amolyan városi legenda?” –,
 Hogy '45 csúf telén célba lőttek
 Rájuk az ádáz kedvű oroszok,
 És tapsoltak, mikor találatuk volt,
 A pesti oldalról. Alig maradt

Hiteles fénykép, de újrafaragták
 Őket bő hatvan év után. „Ja, luxus
 Szellemidézés.” Tudja hallomásból,
 Mindegyiknek van egy élő modellje,
 Szép, kézzelfogható budai lány.
 – Most két külön, egymásba olvadó
 Lényük van: az a szétlőtt, régi-régi,
 Meg ez az idej, vadonatúj;
 Lehet, csak picit hasonlítanak
 A törött Énre. Némi átfedés van,
 A póz, a mozdulat eredeti,
 De eltérő az arcuk, kézfejük más;
 Nos, ezek a nők nem azok a lányok:
 Színültig töltik a négy láthatatlan
 Alak helyét, kik szilánkká szakadtak. –

Mátrai fölnéz. Szálka a szemében
 A túlparton fehérlő, csúnya színház,
 Amely akár egy képzeletbeli
 Türkmén diktátor mauzóleuma,
 Virul. – Napon felejtett marcipán-
 Tortát idéz –, vizsgálja más irányból.
 Itt rendez az idéetlen Ócsai
 Előadást a „nyomszimatolókról”
 (De minden élmény nagyon messze van,
 Minden pompás-pocsék színházi este).
 De ettől eltekintve, mély s magasztos
 A raktárakkal, az egyetemekkel
 A látkép. – A láthatáron viharvert,
 Rangrejtett világváros. Pedig egykor
 Hiú volt s nagyzó. És mindene,
 Monarchiára méretezve, túloz;
 Letörhetetlen méltósága van!
 Hogy balkanizálódott volna, mondják.
 Kormányai igen, s némely lakói;
 De Pest lelkében nincsen semmi Balkán.
 Különben is: mi baj az Adriával?... –

Meglát egy kislányt. A rakparti korlát
 Mellett áll, tejfölszőke copfja van.

Biccent, s köszön a férfinak: „Szia.”
Mátrai nézi, álmétkodva nézi.
– Vigasztaló pár száz rossz arc között
Egy csipkézet. Valódi almaarc.
Egy gimnazista lány látványa, csak
Egyetlenegy pozitív szava izzít.
Ezek a karcsú örömök manapság.
De kire emlékeztet? Nem tudom. –
„Szia, Ágoston. Megismersz?” „Juli!”
A Blanka lánya. Huhh, zavarba ejtő.
Áll, behatóan nézi ezt a lányt.
Mi teszi, hogy ma súlyosabban hat rá,
Mint valaha? Megrándul Mátrai.
Kemény minden utólagos ütődés;
Mintha egyetlen kósza mozdulatra
Az egész cimbalom fölzengene,
Minden érzékeny húrja rezonálna.
– Blankával New York óta nem beszéltem.
A Rádler szerint közönségbarát
Látványtárlat lett a múzeumukból:
„Populisták. Kutatómunka semmi;
De a nézőszámaik magasak.”
Nem láttam sem a Hoppert, sem a Klimtet.
Oda többé be nem teszem a lábam:
Nekem az ő helye stigmatizált hely.
Haza kéne valahogy keverednem...
Voltam már lejjebb. S föl bírtam kerülni.
Nagyon erősen élni akarok,
És hazajutni –, mormol Mátrai,
S fönnhangon annyit kérdez csak: „Na, és
Egyedül vagy, Juli?” „Ja, nem. Dezsóvel.”
„Dezső, milyen Dezső?” „Burány Dezső.”

Burány püffedt és szederjes feje.
Ahogy kiszáll az autóból. – Mi lesz most?
Ez volna az a luxus Citroën?
Nőcsábász autó, harsogó piros. –
Gondolkodik: vajon demonstratív
Fordítsa félre a fejét? Dehogy,
Inkább Burány tekintetébe fúrja

Tekintetét, és fölszisszen: „Szevasz.”
Elnézi ezt az embert Mátrai,
Alkonyi fénynél, ívlámpavilágnál.
– Szerencsés fickó, meg kell hagyni, tényleg.
Hát nem egy szép ember. Nem is helyes.
De valamit tud, kétségtelenül:
Az unokanővérem vőlegénye!
Elérte: ő fuvarozza Julit,
És nem a vér szerinti apja, Géza.
És nincsen mit sajnálnom: hogyha így, így.
A férje lesz? Az utolsó? Mi nem
Húzhattuk volna Blankával sokáig;
Elvégre, a szerelem unoka-
Testvérek között nem tarthat örökké.
Burány mégsem rokon. Őneki könnyű,
A gyűródés még nem viselte meg.
Mindig a maszkok, színes kamuflázs;
Arcáról soha nem hervad le a
Szórakoztatóipari mosoly. –
„Jó honlapod van. Gyakran frissítik?”
Szól oda a festőnek Mátrai.
„Komolyan érdekel? –, kérdi Burány
Rosszhiszeműen. És Mátrai bólint.
– Havonta többször. A fiatalok
Gondoskodnak rólam reggeltől estig.”
Egyik lábáról a másikra áll
Burány, mosolyog, úgy próbál dacolni:
Miért ilyen zavart ma? Mátrai
Elnézi Burány szégyenpiros arcát.
„És olvasol-e fórumot – magadról?”
„Sajnos, igen.” „Megörültél, Dezső?
Fórumot olvasol saját magadról?...
Gondolom, mélységesen megvisel.
Hát ez nem is csoda. Te, elsejétől
Ne olvass fórumot saját magadról!”
A kocsifelé hátrál Mátrai.
„Szia, Julika. Szervusztok, Dezsőkém.”
Percekre eltöpreng a kocsiban.
– Itt szorongott, a lábát váltogatva,
Nem tudott mit csinálni a kezével.

Fél tőlem? Arra semmi oka sincsen –,
 Gondolja Mátrai, s szivarra gyújt.
 „Viszlát, Ágoston.” Elhúz Julival
 A sztárfestő. Távolodó motorhang.
 – Ó, Burány... Ő csak élte a világát,
 És nem hagyott ki egy ajánlatot sem;
 És ezért kárhoztatni nem szabad. –

Péntek. Bárhány súly a vállán, nyugodtabb.
 Minisztere arcán is nyugalom
 A Parlamentben. Binderrel beszélget,
 S közben mindketten Mátraít lesik.
 – Kitérgyalnak, vagy...? – Fölvillan kicsit,
 De csakis belső szemei előtt
 Fruzsina. – Biztos nincs bent, nincs ülészak...
 Egy országházi nő mit is csinálhat
 Nyáron, mikor üresen kong a ház? –
 A falhoz simul. Binder rázza föl.
 „Skultétit – hallod?! –, meghívták Kabulba.
 Kérdés, hogy részt szeretne venni vagy sem
 Az új afgán elnök beiktatásán?”
 „Kabulban neki forró a talaj.”
 „Sejtem, az államtitkár fog utazni.”
 Megáll előtte Tekla, és: „Szeresse
 Bindert.” „Bindert én nagyon szeretem”,
 Sápád el Mátrai. „S ezt mire véljem?”
 „Magáért lobbizik.” „De Tekla, kérem!”

Novák telefonál, mikor a menzán
 Beáll a sorba Mátrai. A tálcán
 Grízgaluskaleves, tökfőzelék.
 „Na, mi van? Régen hallottalak, István.
 „Üzentek a Géndiagnosztikáról.
 A kullancsunkat átvilágították.
 Kérlek szépen, ez szem nélküli kullancs.
 Egy csertölgylevél fonákján lakott.
 Föl lehet lélegezni. Semmi baj”,
 Sóhajt Novák. „Ezt tudtuk eddig is.”
 „Na jó, de most a mikroszkóp alól
 Üzenték, hogy csak minden ezredik

Fertőzött.” – Szóval, mindenki nyelésben –,
Gondolja mosolyogva Mátrai.
– Novákot, bárhogya is van, visszavárom,
De olyan nehéz egyeztetni bármit!
Bár szomszédok vagyunk. Mégiscsak abszurd!
Olyan szétszórta lett a válása óta –,
Gondolja. Novák szentül azt ígéri:
„Legközelebb színes, zárt öltözékben
Kirándulunk... Olyan furcsa a hangod.
Mondd, mit csináltál tegnap, Mátrai?
Egész este hívtalak. Merre jártál,
Halljam.” „El voltam dőlve.” „Most is el vagy.”
„Igazán? Na ne mondd.” „De mondom.” „És?
Napokon belül föltápszokodom.
Nézd, sok a dolgom. Jó? Ne haragudj,
Le kell tegyem”, mormolja Mátrai.
– Hol vannak most már ezek az ügyek?
Hol van már ez a kullancs? És Novák?
Novák még itt van, és itt is marad.
Számomra milyen mondandója van? Hm.
Nem izgat, mit mesél, pedig barátom,
Gondolja, és kicsit tanácstalan:
Mi ez a túlsorduló szeretet-
Hullám megint? – Kajszibaracklevébe
Hörpint, s melankolikusan
Csak kanalaz. Ízlik a főzelék.
Fölnéz. Fogadja Kovács köszönését.
Már rég nem az a csonka „Jó napot”,
Hanem egy kimért, nem-baráti „Szervusz”.
És bámulva Kovács sima faarcát,
Azon töpreng, hogy bosszút kéne álljon.
– Megszívatom még, lesz valami csapdám?
Minek tervezni? Én nem forralok
Bosszút, az Istenért, nem stílusom.
Sodródás közben majd beteljesül
Vagy így, vagy úgy a sorsa, bárki által.
Beléshalad előbb-utóbb a súlyos,
Az enyémnél megtermettebb ökölbe –,
Gondolja undorodva Mátrai.

Álmát elúzve, szombat délelőtt
 A nyugdíjasházból telefonálnak.
 Zavart az ápolónő, kertel és
 Krádog. „Hogy mondjam el, uram?
 Gerdesits tanár úr meztelenül
 Sétált éjjel a folyosón.” „Ilyet
 Ő sosem csinált azelőtt. Na ne!”
 Mátrai dörzsölgeti a szemét.
 – Sosem volt nagyon kitárulkozó.
 Kerekesszékes társait kitolta
 A napra, hogyha jött a március.
 Nem pörölt. Előzékenyen viselte
 A szipirtyókat, bányarémekeket,
 Az átlagosnál sokkal jobban élt
 A dériütött homlokú páriák,
 Kataton, leszedált, valószínűtlen
 Férfiak, asszonyok komor körében.
 Az én szeretve tisztelt Laci bácsim
 Nem rossz öreg, ha bosszúsan legyint sem.
 A hurrogók, az őrjöngők közé
 Sosem vegyült túlságosan, nem, ő nem.
 Se bús szenilitás, se vakulás.
 Azt állítják, éjjel a folyosón
 Szétszórta régi tanulmányait
 (Antik tárgyban: sűrűn gépelt sorok
 A hártýavékony átütőpapíron...)
 Ide váratlanul jutott, zuhanvást.
 Mi volna ez? Maga az összeomlás,
 Avagy csak a romlás előszobája? –

Már ott is van Zuglóban. Kint találja
 Laci bácsit egy eldugott padon,
 A nyugdíjasház hátsó udvarában.
 „Túl ritkán látjuk egymást. Elfelejttem,
 Milyen kellemes társaság vagy.” „Ez jól
 Esik. Annyira szégyellem magam.”
 „Mikor is voltál itt? Jé, februárban.
 Fél éve, fiam – korholja a bácsi.
 – Kivételesen kittűnő időnk van.
 Hm, borsmenta-illat a levegőben.”

Mátrai végigméri. Laci bácsi
Nem apapótlék; ő szerette volna,
Ha az lesz, akarta a bácsi is; de
Folyton elvesztették a fonalat.
Tél vége óta csak pár szót beszéltek.
„Jöhettek volna gyakrabban, igaz.”
„Jöhettél volna. Elhíheded, én csak
Maroknyi emberrel beszélgetek.”
„Tudom. Sejtettem, hogy valami baj van.”
„Te csalhatatlanul megérzel engem.”
„Aha”, nyugtázza Mátrai, de hozzá-
Gondolja: – Másfél éve nem tudom
Hová tenni, hogy ő a Blanka apja:
Egyszerre groteszk s fogcsikorgató is. –
Látja, itt van a krumpliorrú nő
Buján vöröslő hajfürtjeivel,
Akivel adventkor találkozott.
Most nem köszön, csak nézi Mátraít.
„Járkáltál éjszaka?”, kérdi a bácsit.
„Olyat nem szoktam.” Nem szokott csinálni
Ilyesmit, nincs semmi baj vele, csak –
„Jártam egyet, jó.” Lesüti szemét.
„Értelmét nem találja semminek,
És képtelen szépet meglátni bárhol”,
Búg egy orvosnő Mátrai fülébe,
Mikor kifelé megy a folyosón.
„Nem tudja, minek él, ezek között.
Büntetés, hogy nem az övéi közt van?
Családja, kasztja...? Nem „mi” és nem „ők”;
Edzetten bár, de mindig: egyedül –,
Gondolja. Kezét szorítja a bácsi:
„Te, Ágoston, figyelj. Régen olyan
Fehér voltál.” „Mért, most milyen vagyok?”
„Olyan... pozsgás.” „Pozsgás? Jó, Laci bácsi.”
„Anyád javul?” „Köszönöm, hát, javulgat.
Honnan tudtad, hogy...” „Megírta az újság.”
– A hűgáról!, az újságból! Ez abszurd. –
Kókadtan indul haza Mátrai.

Vera estefelé telefonál.
 „Van ez a duzzanat, de tiszta rejtély.
 Konzílium duruzsolt a fejemben,
 S az álláspontok, kérlek, összecsaptak.
 Rák szempontból negatív a lelet,
 De azért duzzadtak még a csomók.
 Az egyik orvos azt állítja, hogy
 A foggyökerem bedagadhatott!
 Azt tanácsolta nyersen, sürgetőleg,
 Hogy akkor menjek fogászhoz!... De semmi.”
 Vera jól van, kedve támadt fecsegni,
 Gondolja fősóhajtva Mátrai.
 „Kérlek szépen, a másíkuK szerint
 Egy régi influenza maradéka
 A csomó. Antibiotikumot
 Kellett szednem egy hétig.” „Jó, de hogy vagy?”
 „A gégész szerint gyógyultan. Csupán
 A megpiszkált hajszálér nyomja a
 Nyaki idegeket, de semmi súlyos.
 Adott rá gyógyszert, volt-nincs gyulladás.”
 „És?” „Makkegészséget mutat a kontroll.
 Hát, ezekről megvan a véleményem.
 Jó volt, hogy láttalak.” „Jó volt, igen”,
 Sóhajt a Dunát nézve Mátrai.
 – Idei szerepe a zseniális,
 Gyógyíthatatlan operettbeteg:
 Azt játssza, fojtogatja végzete.
 Igen, mindannyiunkat; főleg engem –,
 Gondolja Mátrai, sörébe nézve.

Reggel Binder lép be az irodába.
 „Nézd csak, nem akarom elkiabálni.
 Kicsit bizalmasabb lett az öreg.
 Lesz Európában pár üresedő poszt.
 Még nem tudod. Alakul a jövőd,
 Ágostonom.” „Egy percre állj le, Binder.
 Mit hallok, te partizánakciókat
 Folytatsz a hátam mögött, nemdebár?”
 „Én? Izzítom a lobbi szálait,
 Hogy unott posztodról máshova léphess;

Hogy januártól sokkal testhezállóbb
És sokkal kreatívabb...” „Jó, elég lesz.”
Találgat Mátrai, Binder vajon
A tulajdon lelkiismerete
Megnyugtató végett mondja? Hát...
Skultéti Binderrel: bizalmasabb lett,
Mint ővele volt három éven át.
„Mindig a te érdekedben cselekszem.
Annyit mondom, Mátrai, tedd magad
Nélkülözhetetlenné.” „Hogy csináljam?”
„Hogy? Szárazon. Szenvedélymentesen.
Viaskodik tebenned szüntelen
A rend embere és a szenvedélyé...
Csak egy tanács. Ne igyál mostanában,
Azt ő sem nézi jó szemmel, világos?
Most ne igyál.” Mátrai tudja, ez
Csak egy kis fejmosás, a legbarátibb.
Binder nyugodt, szögletes arca szép
A nyírt pofaszakáll zárójelében.
„Ágoston, össze kéne szedd magad.
Maradnál Pesten?” És Mátrai néma.
Látszik a szemén, érleli a döntést,
Időt kér, még nem tud mit mondani.

„Na, hajrá.” Megpróbálja összeszedni
Magát – ez lesz a mai föladat.
Leszegi fejét, konokul, unottan.
Régebbi köreit elhanyagolja;
De még utoljára egy búcsúkört!
Bolyong a Wesselényi utca táján,
Be is téved egy színes bútorokkal
Berendezett udvarba. Vacsorázik
Valami szendvicset. Kis sört iszik rá
A bárpultnál (nagyon vegyülni nem fog),
S fejébe száll az elvonás miatt.
Egy romkocsmában mit keres ma, vénen,
Negyvenegy évesen? Az fiatal még?
Na jó, picit iszik, jelképesen.
Kírí az öltönye, arcéle is,
De a gombszemű, bögyös, babaarcú

*Pincérnő mintha szemezne vele,
Míg el nem kapja a tekintetét.
– Nem bősztítenek a fiatalabbak,
Egyáltalán nem. Minden jó. Ma este
Mindent jóváhagyok, megengedek –,
Gondolja, vidáman és megadóan.
– Erőt merítetek harmadik sörömből,
Fülemet néhány percre betapasztom;
Az áldásos tisztítókúra jön –,
Gondolja, míg a számlájára vár.
Csettint és taxit fog a kert előtt.*

*Másnap délben, otthon, a Rómain
Rádlert várja, mert bejelentkezett
Hozzá egy salátára. Napra ül,
S az olvasmánya egy napon felejtett
Magazin, viszonylag politikamentes.
Link lovaglólülésben ül a székén,
Elnézi a beállításokat.
Lakberendezés. Modellek. Dubaj.
Zenékre vadászik, régi zenékre,
Sötét gitárzenékre. Újraéli
A harmadik gimnáziumot. – Ez jó,
Beteljesítő fölszabadulás
E gyönyörteljes, régi vérkeringés. –
Rádlér csönget. Szereti a salátát.
Jóllakva kérdi: „Menjünk teniszezni?”
„Hát teniszezni, azt most nem.” „Igyunk?
Menjünk templomba? Menjünk temetésre?”
„Nem, azt sem, Péter. Nézzük a Dunát.”
A hídon átzúg az esztergomi
Vonat, a gömbölyű orrú piroska.
„Jó neked, Rádlér. Szeret a családod.”
Rádlér nem reagál az állításra.
A Csónakházból bős, egynyári sláger
Bömböl, az erkélyig tolakodik.
„Kemény rotációban, óra per
Kétszer, kíméletlenül, szüntelen!
Valami DJ, valamilyen ömleny,
Valami idióta nyárköszöntő,*

S arra szólít föl: »Táncolj, Budapest!«
A kommersz, ami nem ismer kegyelmet.
Ki ez, mi ez? Egyszlágeres csoda.
Nem lehet, hogy magától, önerőből,
Önakarattól ilyet tesz az ember.”
„Nyugodj meg, Ágoston, kérlek, nyugodj meg.
Lélegezz mélyeket! Nagy levegő.
Nagyon fontos, hogy tényleg megnyugodjál!...”
„Ne tegye mivelünk, ne énekeljen!
Mondd, Rádler, ép koponyával hogyan
Lehetett ezt a nótát létrehozni?,
A világra rászabadítani?,
Az emberek arcába köpni, mondd?, e
Kulturális környezetszennyezést?
Mit vétettünk, hogy ezzel büntet minket?
Ennyi erővel becézhetne is”,
Bömböl a barátjának Mátrai.
És elbocsátja. „Nem, ma semmilyen sport...”
„Nagyon jó volna tényleg megnyugodnod!
Két percig legyél nyugodt, légy szíves.
Kataton lettél.” „Úgy van. Isten áldjon.
És akárhogy is, táncolj, Budapest!”

Kamaszkorába kéjesen merül,
A britek nyers gitárzenéibe.
Szemlét tart a szobákban, szerteszét.
Jó régen vitte le a szemetet.
Régen volt takarítás: otthonában
Káosz. Kamaszkora növényvilága
Sejlik: a Balzac utcai lakásra
Emlékezteti otthon, a sarokban
Egy csodacserje („Vagy hogy nevezik?”),
Melyet ritkán méltatott figyelemre:
Egy méteres krotoncserje, cserépből,
Vastag húsú és bőrszerű, hatalmas,
Vörös és krémsárga erezetű
Levelekkel. A derekáig ér;
Soká huzatban állhatott, mivel
Az idősebb leveleit ledobta.
Mátrai bűnbánó, hozza a kannát,

Szaporán meglocsolja a növényt.
A csodacserje cserepe körül
Pormacskák mindenütt, apró vörösbor-
Foltok a parkettán, festői csíkok
Múlt hétről. Bejárónője nem ért rá.
Nem-másnapos, nem-rút vasárnap este
Igazán stílszerű és józan ötlet
Az „ezüstitálcán keksz és zöld tea”
Komótos szertartása. Agya tisztul
És teste tisztul, tisztul minden íze.
Hát számoljon föl, végigzongorázva
A telefonkönyvét? Több száz találat:
Száz ember akar tőle száz akármit;
S ő nem hisz senkiben és senkinek.
Nem, nem számol föl. Végigzongorázza
A telefonregisztert. Egy találat:
– Kíváncsi volnék... egyvalakire.
Fruzsina, hé, Fruzsina!, Fruzsina.
Levegőt! – Nyitott erkélyajtaján
Galamb röpi ki-be. – Egy szemtelen
Vendég, a lehető legmezeibb
Balkáni gerle. – Látja, tűri, hagyja.

